

حکومت تاوانبارە که جاشەکان دادگایی ناکات

راپۆرتی سۆران مامەحمەد

ئەو شالۆه بەرینەى ئەنقال بەتەنھا بەسەربازەکانى سوپای عێراقى نەدەکر، جاش وەك رێنیشاندەر و دەلیلی ئەوان ئەو کارەساتەیان دروستکرد.

مەریەم ئەحمەد كە خۆى وههشت منداڵ و مێردەكەى و نزیكەى 375 كەس لەگوندەكەیاندا ئەنقال كرابوون دەلێت "بارق هات گرتمانى، بەلام لەپێشدا جاش دەستىنیشانى كردى"، ئەو چیرۆكى گرتنى خۆى و خانەوادەكەى دەگێرێتەوە "لەتۆبزاوا كاتر مێتر 12 شو و بوو بانگى پیاوێكەمیان كردو كەلوپەلیان لەبەرى داكەندو بەجامانەكەى خۆى چا و دەستیان بەستەو و بردیان دواى پێنج خولەك گۆم ئەتەقەكان بوو كە كوشتیان"، ئەو باسى ئەوە بىكرد كە لەوێدا 3 منداڵى لەبرسا مردوون 3 لەمنداڵەكانم لەبرساندا مردن هیچ نەبوو بێخۆين"، منداڵێكىشى "زندۆقى چوو" و مەریەمى رەشپۆش وای گێرپاوە "كە بارىانكردىن لەزێلەكە عەسكەرىك كەردى بەبال كورەكەمداو فریى دابە نۆ سەیارەكەو بەكەسەر زندۆقى چوو و زالى تەقى زوخاوى لە دەم هاتە دەرەو و مرد"، ئەو ژنەى كە 3 منداڵە و مێردەكەى ئەنقال كراوە دەلێت "ناكوئىستا ههچم بۆنەكراوە."

بۆمنداڵەكانیشم ههچ نەكراوە"، ئەو تەنھا سەدام و عەرەبەكان بەتاوانبار نازانیت و پێسى وایە "جاش نەخشەكەى كێشا، ئەوانیش بەشداربوون، ئىستاش كە دەچمە هەندێك دائىرە هەر جاشەكانن ماونەتەو لەشوینى خۆیان بەتایبەتى كەركوك هەر دارودەستەكەى جارنە"، مەریەم هەرگیز ئاسودە ناییت "بەحەزەر تەو و م رۆژێك ئاسودەم، من ئىستاش كرێچیم و ژيانم خوش نىبى كەى ئاسودەم". ئەوان بەرنگە تارىك و زەردەخەنە تەماویبەكانینەو دەیانناسیتەو، شەرمین كچىكى تەمەن 22 سالاىەو باوكى و مامى ئەنقالكراوە و باوكى بەبیر نایەت و بەهۆى نەبوونى و هەزارىبەو خۆیندى بۆتەو و ناكړیت و خەلكى ناوچەى زەنگنە، شەرمین دەلێت "هەقە جاشەكانیش وەكو سەدام و عەلى كىمىاوى بەسزای خۆیان بگەیه نەدرین ئەوانیش تاوانبارن"، كچەباوك ئەنقالكراوەكە كاتێك ئەو جاشانە دەبىنیت هەست بەدلتهنگى دەكات لەفەرمانگەو شۆینەكاندا "ئەوان دەستیان لەخۆنى باوكى من داھەبوو كە چى هەرئەوان لەفەرمانگەكاندا كارەكانى ئىمەیان بەدەستە".

ئەو چیرۆكى جاشىكى گێرپاوە كە دەیناسیت و "ئىستا مەسئولەكان دەچنە مالى و هەمان ناغای جارنە بۆئەوانە بەسزای خۆیان ناگەین" ئەو دەسەلا بەتاوانبار ناو دەبات لەبەتتاوانكردنى ئەو جاشانەدا "حکومت باش دەیناسیت، حکومت تاوانبارە كە جاشەکان دادگایی ناکات"، ژنێكى دیکەى ئەنقالكراو پێى خۆش نەبوو ناوى بھێنریت لەبەرئەو "ئەو نەندە لەراگەیانەنەو قسەمکردوھىچمان بۆنەكرا ژۆرکەس دەمناسن"، ئەو خەلكى ناوچەى جەبارىبەو مێردەكەى و مامى لەئەنقالدا تیاچوو و جاشەكان بەرپێنیشاندەرى سوپای عێراق دەزانیت بۆگوندەكەیان "ئەو شۆینەى ئىمەى لىبووین لەنەخشەيشدا نەبوو ئەگەر جاش نەبوا بەسكەرىكى بەسرا بەچى دەگەيشتە لای ئىمە"، ئەو ناوى موستەشارێك دىنیت كە دەستى

بۆمنداڵەكانیشم ههچ نەكراوە"، ئەو تەنھا سەدام و عەرەبەكان بەتاوانبار نازانیت و پێسى وایە "جاش نەخشەكەى كێشا، ئەوانیش بەشداربوون، ئىستاش كە دەچمە هەندێك دائىرە هەر جاشەكانن ماونەتەو لەشوینى خۆیان بەتایبەتى كەركوك هەر دارودەستەكەى جارنە"، مەریەم هەرگیز ئاسودە ناییت "بەحەزەر تەو و م رۆژێك ئاسودەم، من ئىستاش كرێچیم و ژيانم خوش نىبى كەى ئاسودەم". ئەوان بەرنگە تارىك و زەردەخەنە تەماویبەكانینەو دەیانناسیتەو، شەرمین كچىكى تەمەن 22 سالاىەو باوكى و مامى ئەنقالكراوە و باوكى بەبیر نایەت و بەهۆى نەبوونى و هەزارىبەو خۆیندى بۆتەو و ناكړیت و خەلكى ناوچەى زەنگنە، شەرمین دەلێت "هەقە جاشەكانیش وەكو سەدام و عەلى كىمىاوى بەسزای خۆیان بگەیه نەدرین ئەوانیش تاوانبارن"، كچەباوك ئەنقالكراوەكە كاتێك ئەو جاشانە دەبىنیت هەست بەدلتهنگى دەكات لەفەرمانگەو شۆینەكاندا "ئەوان دەستیان لەخۆنى باوكى من داھەبوو كە چى هەرئەوان لەفەرمانگەكاندا كارەكانى ئىمەیان بەدەستە".

كەھىبە فەخرەدىن خەلكى ناوشوانە و مێردەكەى و چواربەرى مێردەكەى لەلایەن جاشەكانەو تەسلىم بەسوپای عێراق كراون "موستەشارێك ئىمەى گرت بەناوى فەتاح كەتەبى و دانەبەكى دىكەشى لەگەل بوو بەناوى عەبە كارەباچى"، عەبەكارەباچى لەژياندا نەماوە و فەتاح كەتەبى، وەك وتى لەئێو ریزەكانى يەكێتدایە "لەناو يەكێتدایە"، كەھىبە لەگەرەكێكى كەركوكدا كرێچىبەو ههچ خەزمەتێكى نەكراوە و پێى وایە حیزبەكوردىبەكان دەتوانن ئەوان دادگایی بكەن و دەتوانن ئەوانیش بگرنە خۆیان، ئەو دەپەوێت "ئەو موستەشارانەى بەخۆشى دەسورپێنەو دادگایی بكرن"، هەرۆھا دەپەوێت قەرەبووبكریتەو و خانووى پېندریت، ئەو هەش دەلێت "بەرىن قەت ساریژ ناییت نزیكەى 70 كەسم ئەنقالە برىنى من بەچى ساریژ بىیت"، ئەو منداڵەكانىشى لەبەر دەستكورتى "یەك رۆژ نەیاخویندوو و تاكوئىستا

ههچ لایەنێك لى نەپرسىوینەتەو و كەس و كاری ئەنقال لەرەوشى ژيانیان زۆر بیزارەو كەس نازیان هەلناكریت، جاشێك دەكوژریت پارچەك زەوى و خانوویەكیشى دەدەن و موچەى باشیشى بۆدەردەھینن بەلام كەس و كاری ئەنقالیان پەراوێخستوو".

ئەو كورە چاوەكانى پردهبىت لەفرمىسك "لەو زياتر قسەم بۆناكریت ههچيان بۆنەكردووم، زەوىمان وەرناگرتوو تەجاوژ كارێكى كەردوو كەزەوى بۆباشماوەكانى ئەنقال نەماوە"، ئەویش كرێچىبەو داوا دەكات زەوىيان بۆداین بكریت یان خانویان بۆدروست بكەن "من كرێكاری دەكەم رۆژانە بىست هەزارم دیت دە هەزارى دەكەم بەمەسەرف دە هەزارەكەى دیکەش بەشى كرێ خانو ناکات، ئەى من گەنج ناییت پىداوىستىبەكانى خۆم دابن بەم".

ئەو كەسانەى فەتواى شەرعىيان بەرژىمى بەعسى دىكتاتور داوە دینەكەى خۆیان بۆ بەرژەو نەندى خۆیان بەكارهیناوە بەرمامبەرى شوێش و راپەرىن دەكات"، ئەو هۆكارى قسەكانى خۆى بۆئەو گەراندەو "كەسێك خۆینى كوردى بەحەلال دەزانى و ملی كوردى دەكرد بەپەتا ئىستا لەدەسەلاتداىە"، ئەو ئامۆژگارى دەسەلات دەكات بەهۆى "دەبىت

با ئالای رەش لەسەر ماله كانمان بەرز بکەینەو

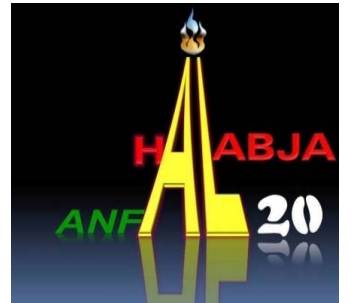
گورچك بر تر بووه، بۆ گەلى كورد ئەم پرۆسەى لەو پۆژەو دەستى پى كوردووه بۆ هەتاهەتایە بەردەوام دەبىت، پرۆسەى تاوانى ئەنقال كارىگەر دەروونى زۆرى هەبوو بۆ ئەوانەى لەسەردەمى پرۆسەكەیا ژيان و ئەمەش بۆئەوكانى دواتریش بەهەمان شێو كارىگەرى و رەنگدانەو دەروونى زیاتریشى دەبىت، چونكە بوە بە كە لتورى نەتەو دەوى كورد، قوربانیان ئەنقال بەتەنھا هى حیزبێك و گروپێك و ناوچەىكى ديارى كراو نى، لەئەنقالكردنى برا فەیلەكانەو بىگەر، لەزاخۆو تا خانەقەن بە گەرمیان و كوێستانەو، هەموو چىن و توێژو ئاين و هۆزو بنەمالەىكى

گورچك بر تر بووه، بۆ گەلى كورد ئەم پرۆسەى لەو پۆژەو دەستى پى كوردووه بۆ هەتاهەتایە بەردەوام دەبىت، پرۆسەى تاوانى ئەنقال كارىگەر دەروونى زۆرى هەبوو بۆ ئەوانەى لەسەردەمى پرۆسەكەیا ژيان و ئەمەش بۆئەوكانى دواتریش بەهەمان شێو كارىگەرى و رەنگدانەو دەروونى زیاتریشى دەبىت، چونكە بوە بە كە لتورى نەتەو دەوى كورد، قوربانیان ئەنقال بەتەنھا هى حیزبێك و گروپێك و ناوچەىكى ديارى كراو نى، لەئەنقالكردنى برا فەیلەكانەو بىگەر، لەزاخۆو تا خانەقەن بە گەرمیان و كوێستانەو، هەموو چىن و توێژو ئاين و هۆزو بنەمالەىكى

گورچك بر تر بووه، بۆ گەلى كورد ئەم پرۆسەى لەو پۆژەو دەستى پى كوردووه بۆ هەتاهەتایە بەردەوام دەبىت، پرۆسەى تاوانى ئەنقال كارىگەر دەروونى زۆرى هەبوو بۆ ئەوانەى لەسەردەمى پرۆسەكەیا ژيان و ئەمەش بۆئەوكانى دواتریش بەهەمان شێو كارىگەرى و رەنگدانەو دەروونى زیاتریشى دەبىت، چونكە بوە بە كە لتورى نەتەو دەوى كورد، قوربانیان ئەنقال بەتەنھا هى حیزبێك و گروپێك و ناوچەىكى ديارى كراو نى، لەئەنقالكردنى برا فەیلەكانەو بىگەر، لەزاخۆو تا خانەقەن بە گەرمیان و كوێستانەو، هەموو چىن و توێژو ئاين و هۆزو بنەمالەىكى

چاك و كەركوك

چاك لە شارى كەركوك، لە پۆژى 4/14 سەلماندىبەو كەركوك و چاك و ئەنقال جەستەىكى پێكەو و گرىدارون، لە مرقووە دەلێن لە خۆشى و ناخۆشى، تالى و شىرىنى، لەگەلتانین كەركوكىبەكان.

چاك و كەركوك، كەركوك شارى ئەنقالكردن و تەعربىكردن، خەون و هەژارى، ئاوات و نامانج بۆ نەتەوئەوىكى 40 ملیۆنى، پێششێلى مافى دانىشتووانەكەى و كێشمەكێش و شەرى نەتەوئەوى، هەموو ئەمانە پێوىستیان بە ناوەندى چاكە لەم شارە ئازىزە، چونكە چاك بۆ كۆتایى پێهێنان بە هەموو ئەو ستم تاوانانە و ژيانىكى نوێ و كامەرانى دامەزرانو و كاردەكات، پەيامەكانى چاك لە كەركوك چاككردنى بارى ژيان و كەموكپرىكردن لە مافى قوربانیانە. دەرچوونى يەكەم رۆژنامەى ناوەندى